

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
Економічний факультет
Кафедра економіки та управління підприємством

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор,

член-кореспондент НАН України

Гюляков М.В.

2015 р.

«УЗГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Чернецький С.О.

2015 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВИХ ВИПРОБУВАНЬ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»
(ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ»)**

ДЛЯ ОТРИМАННЯ СТУПЕНЯ МАГІСТР

Розглянуто на засіданні
Вченої ради економічного
факультету
(протокол від 01.12.2015 р. №5)

Голова Вченої ради

С.О. Смирнов

«15» 2015 р.

Дніпропетровськ
2015

ВСТУП

Програма фахових випробувань для конкурсного відбору вступників для здобуття ступеню магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Бізнес-адміністрування») побудована на основі Програми Загальнотеоретичної дисципліни економічного спрямування.

Метою фахових випробувань є виявлення рівня знань щодо розуміння основних економічних понять, явищ, процесів та дії економічних законів як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях. Економічні знання відіграють важливу роль у формуванні нової економічної культури, основні риси якої – це прагнення до заощадження, економне господарювання, дисциплінованість, відповідальність за результати своєї праці тощо. Вони дають змогу приймати обґрунтовані рішення і потрібні насамперед тим, хто своєю професією обирає сферу господарської діяльності, – економістам, банкірам, бухгалтерам, менеджерам, фінансистам.

Завдання вступного фахового випробування складені у тестовій формі та включають 50 питань. Час на виконання завдання – 150 хвилин. Максимальна кількість балів – 100.

Тестові питання передбачають володіння як теоретичними основами програми, так і вміння аналітично мислити.

Розподіл тестових завдань у білеті за розділами такий:

– розділ 1 – Економічна теорія – 30 тестових питань по 2 бали за правильну відповідь (максимально 60 балів);

– розділ 2 – Елементи управління організацією – 20 тестових питань по 2 бали за правильну відповідь (максимально 40 балів);

У тестовому питанні пропонується чотири відповіді, вірною з яких є лише одна.

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Економічна наука

Економіка як об'єкт наукового дослідження. Предмет економічної науки. Етапи розвитку економічної науки. Сучасна структуризація економічної науки. Принципи, категорії і закони економічної науки. Методи економічних досліджень та їх класифікація. Критерії і показники розвитку економіки. Позитивна та нормативна економічна наука. Макроекономічний, мікроекономічний рівні аналізу.

2. Економічні потреби та інтереси

Суть потреб та їх походження. Види потреб. Економічні потреби та їх класифікація. Ієрархія потреб. Закон зростання потреб та його практична дія. Взаємозв'язок потреб та інтересів. Економічні інтереси та їх види. Мотиви та стимули. Суть економічної поведінки. Чинники, що впливають на формування економічної поведінки.

3. Економічна система

Поняття економічної системи. Структура економічної системи. Суть та структура продуктивних сил. Показники розвитку продуктивних сил. Відносини власності, їх суб'єкти та об'єкти. Економічний зміст власності.

Тими та форми власності. Домогосподарства та їх роль в економіці. Суть підприємства, їх функції та види. Сектори економіки, кластери, внутрішні регіони. Типи і моделі економічних систем та їх еволюція. Поняття національної економічної системи. Міжнародна економічна система та її структура. Формування глобальної економічної системи.

4. Економічна діяльність

Поняття економічної діяльності. Види економічної діяльності. Виробнича діяльність. Науково-дослідна і проектно-конструкторська діяльність. Інвестиційна діяльність. Поняття інвестицій та їх види. Інноваційна діяльність. Поняття інновацій та їх класифікація. Торгово-маркетингова діяльність. Торгівля, її функції та форми. Поняття суспільного поділу праці та його історична еволюція. Міжнародний поділ праці як вища форма розвитку суспільного поділу праці. Форми міжнародного поділу праці. Суть міжнародної економічної діяльності та її основні види.

5. Товар і ринок

Поняття економічних благ та їх класифікація. Суть товару та його властивості. Споживча вартість, вартість, мінова вартість. Історія виникнення грошей та їх еволюція. Суть грошей та їх функції. Сучасні види грошей. Грошова маса та її структура. Грошовий обіг та його закони. Поняття інфляції та її причини. Види інфляції та її показники. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика держави, її цілі, інструменти, види. Виникнення ринку та його еволюція. Суть ринку та його функції. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин. Ринковий механізм та його основні елементи. Поняття попиту та фактори його формування. Закон попиту. Еластичність попиту. Поняття пропозиції та фактори її формування. Закон пропозиції. Еластичність пропозиції. Суть ринкової ціни та механізм її формування. Функції ринкової ціни. Види ринкових цін. Ринкова рівновага. Суть конкуренції та її функції. Форми та методи конкуренції. Суть монополії та її причини. Види монополії. Монополізація економіки та її наслідки. Ринок олігополії та його особливості.

6. Підприємництво

Сутність підприємництва та його роль в економіці. Організаційно – економічні форми підприємництва. Види підприємницької діяльності. Суб'єкти та об'єкти підприємництва. Поняття витрат виробництва та їх класифікація. Прибуток як мета підприємницької діяльності. Фактори зростання прибутку підприємства. Види прибутку. Рентабельність виробництва та фактори, що визначають її зростання. Поняття економічної ренти та її види. Земельна рента та її форми. Необхідність регулювання підприємницької діяльності та його цілі. Принципи та напрями державного регулювання підприємницької діяльності. Суть та види міжнародної підприємницької діяльності.

7. Економічний розвиток

Суть економічного розвитку, його цілі та принципи. Динаміка економічного розвитку. Фактори економічного розвитку. Типи та моделі економічного розвитку. Суть економічного зростання, його критерії та

показники. Фактори економічного зростання. Типи економічного зростання. Сталий економічний розвиток. Циклічність як закономірність економічного розвитку. Види циклів та їх причини. Економічний цикл та його фази. Суть економічної кризи та її причини. Види економічних криз.

8. Капітал і праця як основні виробничі ресурси

Еволюція та сучасний зміст категорії капітал. Структура капіталу та її еволюція. Функції капіталу. Зміст найманої праці. Соціалізація трудових відносин. Людський капітал. Інтелектуальний капітал. Інформаційний капітал. Виробничий капітал. Фінансовий капітал. Кругообіг капіталу та його стадії. Суть та причини міжнародного руху капіталу. Форми міжнародного руху капіталу та його наслідки.

Праця і людський ресурс. Вартість і оплата праці. Суть заробітної плати та її функції. Форми та система заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Інвестиції в людський ресурс. Інтелектуалізація праці. Суть трудових відносин, їх структура та еволюція. Поняття зайнятості та її форми. Безробіття як соціально-економічне явище, його причини та показники. Форми безробіття. Дискримінація праці та її причини. Нерівність в доходах, її причини та показники вимірювання. Соціалізація економіки та форми її прояву. Міжнародна міграція людського ресурсу: причини, види, наслідки.

9. Ринкова система та її структура

Сегментація ринку та її критерії. Класифікація ринків. Ринок засобів виробництва. Ринок землі та нерухомості. Поняття ціни землі та фактори, що впливають на її формування. Ринок товарів та послуг. Ринок капіталу. Ринок людського ресурсу. Ринок інновацій. Регіональні ринки. Поняття міжнародного ринку, його структура та види. Становлення глобального ринку, його суть та ознаки. Взаємодія ринку та держави у сучасній економіці. Економічні функції сучасної держави.

10. Суспільне відтворення

Суть суспільного відтворення та його типи. Система національних рахунків та її основні показники. Валовий внутрішній продукт як основний макроекономічний показник. Методи обчислення валового внутрішнього продукту. Валовий національний продукт та його особливості. Національний дохід як сукупний дохід в економіці. Розподіл та перерозподіл національного доходу. Споживання і заощадження. Поняття національного багатства та його структура. Проблема збереження та примноження національного багатства. Доходи населення: суть, джерела, види. Державний бюджет як основний фінансовий план держави. Структура державного бюджету. Проблема дефіциту державного бюджету. Суть податків та їх види. Суть та цілі соціальної політики. Цілі та механізми відтворення людського ресурсу. Роль держави в системі суспільного відтворення. Поняття інтернаціоналізації та глобалізації відтворювальних процесів, їх форми і показники.

РОЗДІЛ 2. ЕЛЕМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

1. Організація як соціальне утворення

Сутність і основні ознаки формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організації. Структура організації як системного утворення. Класифікація виробничо-господарських організацій. Підприємство як юридично-правова форма виробничо-господарської організації. Види і статус підприємств в Україні. Організаційні особливості створення нового підприємства в Україні. Порядок реєстрації та ліквідації підприємств.

2. Організація як об'єкт управління

Необхідність системного розгляду організації. Розуміння системи. Класифікація систем. Емпіричні та концептуальні системи. Відкриті та закриті системи. Штучні та природні. Характеристика компонентів системи: вхід, процес перетворення та вихід; зовнішнє середовище; суб'єкт управління та об'єкт управління. Зміст загальних параметрів системи. Складові організації. Цілі організації. Класифікація цілей та вимоги до їх формування. Сутність місії організації. Ресурси організації та їх залежність від зовнішнього середовища. Люди, як ресурс організації. Горизонтальний розподіл праці. Вертикальний розподіл праці. Відношення управління, та їх типи. Функції організації. Структури організації. Продукція, як елемент внутрішнього середовища організації. Взаємозв'язок внутрішніх елементів організації. Загальна характеристика продукції. Систематизація продукції залежно від сфери споживання.

3. Зовнішнє середовище організації

Концепція зовнішнього середовища. Визначення зовнішнього середовища. Макросередовище, мікросередовище. Елементи прямої та непрямой дії. Класифікації елементів зовнішнього середовища, ієрархічні та неієрархічні моделі зовнішнього середовища організації. Характеристики зовнішнього середовища. Необхідність аналізу стратегічних факторів діяльності організації. Послідовність проведення діагностики зовнішнього середовища організації. Склад факторів зовнішнього середовища (економічне середовище, політичне середовище, технологічне середовище, соціально-культурне середовище, міжнародне, конкурентне, ринкове середовище, географічне середовище). Показники, що дозволяють кількісно виміряти характеристики зовнішнього середовища організації. Фактори зовнішнього середовища, що впливають на процес виробництва продукції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: навч. посіб. / В.Д. Базилевич, К.С.Базилевич. – К.: Знання, 2006. – 263 с.
2. Білецька Л.В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка): навч. посіб. для студ. вузів / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савич. – К.: Центр учб. літ., 2009. – 684 с.
3. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч. посіб. / З.С. Варналій. – К.: Знання, 2006. – 350 с.
4. Воробйов Є.М. Економічна теорія. Основи мікроекономіки. Основи макроекономіки: навч. посіб. / Є.М. Воробйов. – Харків: Торсінг плюс, 2009.

– 320 с.

5. Вступ до економічної теорії: підручник / За ред. З. Ватаманюка. – Львів: Новий Світ, 2007. – 504 с.

6. Гальчинський А.С. Економічна теорія: підручник / А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко. – К.: Вища школа, 2007. – 503 с.

7. Гукасьян Г.М. Экономическая теория: учебник / Г.М. Гукасьян. – М.: Эксмо, 2008. – 608 с.

8. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навч. посіб. / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак, 2006. – К.: Знання, 2006. – 481 с.

9. Економічна теорія. Мікроекономіка: підручник / [В.М. Тарасевич та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 134 с.

10. Економічна теорія: історія економіки та економічної думки, політична економія, мікроекономіка, макроекономіка: навч. посіб. для самост. підготов. до комплекс. держ. екзамену з екон. теорії / Н. П. Мацелюх [та ін.]; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Чернівці: Прут, 2012. – 549 с.

11. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вузів / За ред. З. Ватаманюка, С. Панчишина, 2005. – 606 с.

12. Економічна теорія: підручник / під ред. В.М. Тарасевича. – К.: Знання, 2006. – 784 с.

13. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 719 с.

14. Економічна теорія: політична економія. Навчальні форми контролю та презентації. Навч. посібник / За ред. С.І. Юрія, В.В. Козюка. – К.: Кондор, 2010. – 266 с.

15. Єременко В. Соціальна економіка / В. Єременко. – К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату, 2006. – 369 с.

16. Зазимко А.З. Політична економія: Структурно-логічний навчальний посібник / А.З. Зазимко. – К.: КНЕУ, 2005. – 358 с.

17. Киреев А.П. Международна экономика: В 2-х ч. / А.П. Киреев. – М.: Междунар. отношения, 2004.

18. Климова Н.І. Політична економія: Навч. посібник / Н.І. Климова. – Харків, 2007.

19. Кузник Б.Я. Основи економічної теорії: навч. посіб. / Кузник Б.Я.; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. – Вид. 3-тє, випр., допов. – Полтава: АСМІ, 2015. – 394 с.

20. Курс економіки: Учебник для вузов / Под ред. Б.А. Райзберга. – М., 2000. – 720 с.

21. Литвинова О.Н. Основи економічної теорії: [підручник] / О.Н. Литвинова, В.С. Коломийчук. – 2-ге вид., розшир. та допов. – Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2015. – 427 с.

22. Макконнелл К.Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю: В 2 т.: Пер. с англ. – М.: Республика, 1992.

23. Міжнародна економіка: підручник / за ред В.М. Тарасевича. – К.:

ЦНЛ, 2006. – 224 с.

24. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посіб. / С.В. Мочерний. – К.: Знання, 2007. – 684 с.

25. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка. – К.: Вища школа. – Знання, 2003. – 743 с.

26. Політична економія: Навч. посібник для студ. екон. спец. / За ред. С.І. Архієреєва, В.Є. Духова. – Харків, 2006. – 364 с.

27. Селезньов В.В. Основи ринкової економіки України: посібник / В.В. Селезньов. – К.: А.С.К., 2006. – 688 с.

28. Чухно А.А. Сучасні економічні теорії: підручник / А.А. Чухно, П.І. Юхименко, П.М. Леоненко; за ред. Чухна А.А. – К.: Знання, 2007. – 878 с.

29. Безус А.М. Менеджмент: навч. посіб. / А.М. Безус; Акад. муніцип. упр. – К.: АМУ, 2015. – 268 с.

30. Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / Л.О. Болтянська, Л.О. Андрєєва. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.

31. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

32. Гибсон Дж.Л. Организации: поведение, структура, процессы / Дж.Л. Гибсон, Д.М. Иванцевич, Д.Х.-мл. Донелли. – Пер. с англ. – 8-е изд. – М: ИНФРА-М, 2000. – 662 с.

33. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень / Д. Дерлоу. – Пер. з англ. – К.: Всеуито, Наукова думка 2001. – 242 с.

34. Економіка і підприємництво, менеджмент: навч. посіб. / [Рогач С. М. та ін.]. – К.: Компринт, 2015. – 713 с.

35. Економіка підприємства: Підручник / За ред. С.Ф. Покропивного. – Вид. 3-тє, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 528 с.

36. Економіка та управління підприємством: теорія і практика: навч. посібник / [І.І. Грибик та ін.]; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. – 427 с.

37. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посіб. для ВНЗ / [Ю. Бажал та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ю.М. Бажала. – К.: Пульсари, 2015. – 278 с.

38. Карлін М.І. Правові основи підприємницької діяльності: конспект лекцій / М.І. Карлін, Ю.В. Строцюк; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т економіки та менеджменту, Каф. фінансів та оподаткування. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 107 с.

39. Колот В.М. Підприємництво: Навч.-методич. посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.М. Колот, О.В. Щербина. – К.: КНЕУ, 2003.

40. Колот Л.А. Менеджмент – моя спеціальність: навч. посіб. / Л.А. Колот; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 251 с.

41. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пособие / В.М. Колпаков. – К.: МАУП, 2004. – 256 с.

42. Крегул Ю.І. Правове регулювання безпеки підприємницької діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.І. Крегул, М.І. Зубок; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 215 с.

43. Литвак Б.Г. Разработка управленческого решения: Учеб. / Б.Г. Литвак. – М.: Дело, 2000. – 392 с.

44. Мартынец Л.А. Менеджмент организации: учеб.-метод. пособие / Л.А. Мартынец. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – Винница: Нилан, 2015. – 103 с.

45. Менеджмент: навч. посіб. / [Г.О. Дорошенко та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.О. Дорошенко; Харків. ін-т фінансів Укр. держ. ун-ту фінансів та міжнар. торгівлі. – Харків: ВСВ-Принт, 2015. – 299 с.

46. Менеджмент організацій та адміністрування: навч. посіб. для підгот. до держ. іспиту на ступінь магістра зі спец. 8.03060101 «Менеджмент організацій та адміністрування (за видами економічної діяльності)»/ [Харічков С.К. та ін.]; за ред. проф. Харічкова С.К. та доц. Дорошук Г.А. – Одеса: Освіта України, 2015. – 443 с.

47. Череп А.В. Економіка підприємства: підручник / А.В. Череп, В.В. Ярмош; Держ. вищ. навч. закл. «Запоріж. нац. ун-т» М-ва освіти і науки України. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 335 с.

48. Юрчишена Л.В. Планування підприємницької діяльності: [навч. посіб.] / Л.В. Юрчишена; Вінниц. фінанс.-екон. ун-т. – Вінниця: ВФЕУ, 2014. – 366 с.

СТРУКТУРА БІЛЕТУ

на фахове вступне випробування до вступу на ОПІІІ магістра
Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(освітня програма «Бізнес-адміністрування»)

1. На виконання тестового завдання відведено 150 хвилин.
2. Тест складається з 50 тестових завдань.

Структура білету

Зміст	Максимальна кількість балів
Тестові завдання:	100
– розділ 1 – Економічна теорія – 30 питань по 2 бали за правильну відповідь;	60
– розділ 2 – Елементи управління організацією – 20 питань по 2 бали за правильну відповідь.	40

3. Тестові завдання мають тільки ОДНУ ПРАВИЛЬНУ ВІДПОВІДЬ.
4. Кількість розділів та чисельність питань – визначає кафедра.
5. Тести наведені в таблиці, приклад якої наведено нижче:

	Зміст питання:				
1.	а) перший варіант відповіді;	а	б	в	г
	б) другий варіант відповіді;				
	в) третій варіант відповіді;				
	г) четвертий варіант відповіді.				

